

ЗАТВЕРДЖЕНО
Т.в.о. ректора Національної
школи суддів України
Н.Г. Шукліною
“3” вересня 2013 р.

Програма
підготовки суддів місцевих загальних судів Автономної Республіки Крим,
призначених на посаду судді вперше (1-2 рік роботи),
Кримським регіональним відділенням НШСУ
09 вересня – 20 вересня 2013 року
в конференц-залі територіального управління Державної судової
адміністрації України в Автономній Республіці Крим
(м. Сімферополь, вул. Павленка, 48, поверх 6)

09 вересня 2013 року – понеділок

09.30–09.45 **Реєстрація слухачів.**

09.45–10.00 **Відкриття.**

***Шановалова Ольга Анатоліївна** – начальник відділу підготовки суддів та працівників апаратів судів Національної школи суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист Автономної Республіки Крим, кандидат юридичних наук*

***Чумаченко Раїса Дмитрівна** – директор Кримського регіонального відділення Національної школи суддів України, суддя Київського районного суду м. Сімферополя Автономної Республіки Крим у відставці, заслужений юрист Автономної Республіки Крим*

10.00–11.20 Новели Кримінального процесуального кодексу України та проблемні питання практики застосування його норм.

***Шановалова Ольга Анатоліївна** – начальник відділу підготовки суддів та працівників апаратів судів Національної школи суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист Автономної Республіки Крим, кандидат юридичних наук*

11.20–11.30 **Перерва**

11.30–12.50 Проблемні питання, які виникають при застосуванні Кримінального та Кримінального процесуального кодексів

України.

Шановалова Ольга Анатоліївна – начальник відділу підготовки суддів та працівників апаратів судів Національної школи суддів України, суддя Верховного Суду України у відставці, заслужений юрист Автономної Республіки Крим, кандидат юридичних наук

12.50–13.50 **Перерва**

13.50–15.10 Методологія тлумачення і застосування нормативно-правових актів. Застосування аналогії права та аналогії закону в судочинстві.

Мазниця Андрій Анатолійович – суддя, заступник голови Апеляційного суду Автономної Республіки Крим

15.10–15.20 **Перерва**

15.20–16.40 Європейська система захисту прав людини. Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в національній судовій практиці. Правові позиції Європейського суду з прав людини, викладені в рішеннях ЄСПЛ, які набули статусу остаточних. Закон України “Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини”.

Шмельова Галина Георгіївна – доцент кафедри загальнотеоретичних правових дисциплін Кримського юридичного інституту Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”, кандидат юридичних наук, доцент

10 вересня 2013 року – вівторок

10.00–11.20 Мистецтво бути суддею: особистісна та процесуальна етика. Бангалорські принципи поведінки суддів. Кодекс професійної етики судді. Етика поведінки судді в особистому житті. Етичні аспекти при формуванні професійних навичок. Дотримання суддями принципів та норм суддівської етики як складова підвищення авторитету судової влади. Наслідки порушення морально-етичних принципів поведінки судді.

Чорнобук Валерій Іванович – суддя, голова Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, кандидат юридичних наук

11.20–11.30 **Перерва**

- 11.30–12.50 Комунікації в судовій владі. Проблеми підвищення авторитету судової влади в українському суспільстві. Судова влада та ЗМІ: забезпечення об'єктивного і неупередженого висвітлення діяльності суду. Моделювання проведення в залі судового засідання фото- і кінозйомки, відео-, звукозапису із застосуванням стаціонарної апаратури, а також транслявання судового засідання по радіо і телебаченню.
Мазниця Андрій Анатолійович – суддя, заступник голови Апеляційного суду Автономної Республіки Крим
- 12.50–13.50 *Перерва*
- 13.50–15.10 Застосування міжнародних договорів при здійсненні правосуддя. Гаазькі конвенції, стороною яких є Україна. Застосування договорів про правову допомогу з іншими державами. Застосування інших міжнародних договорів, обов'язкових для України. Вимоги Інструкції про порядок виконання міжнародних договорів з питань надання правової допомоги в цивільних справах щодо вручення документів, отримання доказів та визнання і виконання судових рішень, затвердженої спільним наказом Міністерства юстиції України, Державної судової адміністрації України від 27.06.2008 р. № 1092/5/54. Проблемні питання, які виникають при застосуванні міжнародних договорів та застосуванні законодавства інших держав.
Самойлов Максим Олександрович – доцент кафедри цивільно-правових і господарсько-правових дисциплін Кримського юридичного інституту Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”, кандидат юридичних наук, доцент
- 15.10–15.20 *Перерва*
- 15.20–16.40 Основні положення Закону України “Про судоустрій і статус суддів”, питання його застосування. Напрямки реформування судової системи. Суддя місцевого суду та його повноваження. Права та обов'язки судді. Принцип незалежності судді та його гарантії. Забезпечення особистої безпеки і державний захист як гарантія незалежності судді. Статус судді в правовій державі (європейський та національний досвід). Суддівське самоврядування: загальні засади, організаційні форми, порядок здійснення суддівського самоврядування.
Стрельнікова Ірина Юріївна – асистент кафедри загальнотеоретичних правових дисциплін Кримського юридичного інституту Національного університету

*“Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
кандидат юридичних наук*

11 вересня 2013 року - середа

- 10.00–11.20 Практичні питання застосування Конституції України при здійсненні правосуддя. Конституційно-правові засади здійснення правосуддя в Україні. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 01.11.1996 р. № 9 “Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя”. Рішення Конституційного Суду України в судовій практиці.
***Трофімов Сергій Анатолійович** – доцент кафедри загальнотеоретичних правових дисциплін Кримського юридичного інституту Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”, заслужений юрист Автономної Республіки Крим, доктор юридичних наук*
- 11.20–11.30 ***Перерва***
- 11.30–12.50 Проблемні питання обчислення строків та термінів, застосування позовної давності.
***Белинчук Тетяна Григорівна** – суддя судової палати у цивільних справах Апеляційного суду Автономної Республіки Крим*
- 12.50–13.50 ***Перерва***
- 13.50–15.10 Мистецтво правового письма та процесуального документування. Написання судових рішень (методика складання мотивувальних частин рішень). Судові рішення, їх види, відмінності в окремих юрисдикціях, властивості та порядок постановлення. Законність, обґрунтованість та вмотивованість рішень (в т.ч. вироків) суду. Постановлення виправдувального та обвинувального вироку. Методика складання вироку.
***Трясун Юрій Ростиславович** – суддя, секретар судової палати у кримінальних справах Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, заслужений юрист Автономної Республіки Крим*
- 15.10–15.20 ***Перерва***

- 15.20–16.40 Актуальні питання застосування трудового законодавства при розгляді цивільних справ (вирішення питання підсудності, встановлення належного відповідача тощо).
Мовчан Анастасія Олегівна – доцент кафедри цивільно-правових і господарсько-правових дисциплін Кримського юридичного інституту Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”, кандидат юридичних наук

12 вересня 2013 року - четвер

- 10.00–11.20 Обчислення судових витрат. Застосування Закону України “Про судовий збір”. Види судових витрат. Визначення ціни позову. Відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати. Розподіл судових витрат між сторонами. Судові витрати у кримінальній справі: види та порядок стягнення.
Бондарев Роман Володимирович – суддя судової палати у цивільних справах Апеляційного суду Автономної Республіки Крим
- 11.20–11.30 *Перерва*
- 11.30–12.50 Проблемні моменти відкриття провадження у справі, залишення позовної заяви без руху, повернення заяви. Дії судді при підготовці цивільних справ до судового розгляду. Порядок та способи забезпечення доказів. Судовий розгляд заяв про забезпечення позову, виконання ухвал про забезпечення позову. Проведення попереднього судового засідання. Позовне провадження. Судові виклики і повідомлення. Порядок вирішення питань про відвід та самовідвід. Участь у цивільній справі представника. Документи, що посвідчують повноваження представника. Зупинення і закриття провадження у справі. Залишення позовної заяви без розгляду.
Новіков Роман Васильович – суддя, секретар судової палати у цивільних справах Апеляційного суду Автономної Республіки Крим
- 12.50–13.50 *Перерва*
- 13.50–15.10 Практичні проблеми співвідношення житлового та цивільного законодавства України.
Іващенко Валентина Володимирівна – суддя судової палати у цивільних справах Апеляційного суду Автономної Республіки Крим

- 15.10–15.20 *Перерва*
- 15.20–16.40 Застосування в роботі судів першої інстанції постанов Пленуму Верховного Суду України та пленумів вищих спеціалізованих судів. Узагальнення судової практики як засіб вдосконалення судової діяльності. Методика вивчення та застосування на практиці узагальнень судової практики. Інформаційні листи вищих спеціалізованих судів, їх роль в роботі судів першої інстанції.
Грейдін Олег Ігорович – асистент кафедри цивільно-правових і господарсько-правових дисциплін Кримського юридичного інституту Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”, кандидат юридичних наук

13 вересня 2013 року - п'ятниця

- 10.00–11.20 Практика здійснення судового контролю за досудовим слідством у світлі Кримінального процесуального кодексу України 2012 року. Засади змагальної системи у кримінальному провадженні: досудова стадія – роль суду у забезпеченні прав підозрюваного/обвинуваченого та потерпілого (процедурні гарантії запобігання жорстокому поводженню). Основні засади кримінального провадження та їх реалізація. Принцип змагальності відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України та його реалізація на стадіях судового розгляду.
Мельник Тетяна Олександрівна – суддя судової палати у кримінальних справах Апеляційного суду Автономної Республіки Крим
- 11.20–11.30 *Перерва*
- 11.30–12.50 Практичні проблеми призначення покарання. Призначення покарання за сукупністю злочинів та за сукупністю вироків; правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення (ст.ст. 70, 71 та 72 КК України). Звільнення від кримінальної відповідальності: проблеми та практика застосування. Звільнення від покарання та його відбування: підстави, процесуальний порядок та наслідки. Порядок розгляду судом клопотань про зняття судимості.
Гуторова Наталія Олександрівна – директор Кримського юридичного інституту Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”, заслужений юрист України, академік Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор

12.50–13.50 *Перерва*

13.50–15.10 Особливості судових експертиз. Питання їх призначення і проведення. Напрямки розвитку судової експертизи. Експертизи в кримінальних, цивільних, адміністративних справах та справах про адміністративні правопорушення. Призначення і проведення експертиз, у тому числі: будівельно-технічних, товарознавчих, авто-технічних, психологічних та інших. Сучасні можливості судово-психологічної експертизи. Обов'язкове призначення експертизи.

Реуцький Андрій Володимирович – доцент кафедри адміністративно-правових і кримінально-правових дисциплін Кримського юридичного інституту Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”, кандидат юридичних наук

15.10–15.20 *Перерва*

15.20–16.40 Проблеми розмежування компетенції між адміністративними, господарськими та загальними судами. Критерії визначення цивільної, господарської та адміністративної юрисдикції. Правила визначення підсудності адміністративних та цивільних справ. Правові позиції вищих судових інстанцій з цих питань. Наслідки порушення правил підсудності. Передача справи з одного суду до іншого.

Буткевич Ольга Василівна – завідувач кафедрую цивільно-правових і господарсько-правових дисциплін Кримського юридичного інституту Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”, кандидат юридичних наук, доцент

16 вересня 2013 року – понеділок

10.00–11.20 Питання, пов'язані із застосуванням Закону України “Про застосування амністії в Україні”. Відмінності від інших видів звільнення від відбування покарання.

Гуторова Наталія Олександрівна – директор Кримського юридичного інституту Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”, заслужений юрист України, академік Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор

11.20–11.30 *Перерва*

- 11.30–12.50 Досудове розслідування. Слідчі (розшукові) дії. Негласні слідчі (розшукові) дії. Особливості проведення допиту за КПК України. Проведення допиту і впізнання в режимі відеоконференції за новим КПК України.
Погребняк Сергій Миколайович – суддя, секретар спеціалізованої судової палати у кримінальних справах Апеляційного суду Автономної Республіки Крим
- 12.50–13.50 *Перерва*
- 13.50–15.10 Роль та повноваження суддів різних рівнів за новим КПК України. Організаційні питання роботи слідчих суддів. Повноваження слідчого судді. Практика розгляду та застосування норм Кримінального процесуального кодексу України при розгляді справ слідчим суддею. Роль слідчого судді та суддів різних рівнів у новому КПК України (негласні слідчі дії: стандарти і процесуальні вимоги для вирішення клопотань щодо різних слідчих дій, збереження таємниці та захист прав підозрюваного та потерпілого під час негласних слідчих дій). Судовий контроль за процесуальними діями, бездіяльністю та рішеннями слідчих та прокурорів на стадії досудового розслідування. Оскарження дій прокурора до суду. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування. Особливості розгляду судом скарг на постанови органу дізнання, слідчого, прокурора (глава 26 розділу третього КПК України).
Уржумова Наталя Валеріївна – суддя, заступник голови Залізничного районного суду м. Сімферополя Автономної Республіки Крим
- 15.10–15.20 *Перерва*
- 15.20–16.40 Проблемні моменти кваліфікації злочинів (злочинів, вчинених у співучасті, злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості, злочинів проти волі, честі та гідності особи, злочинів проти особи (відмежування умисного вбивства від спричинення умисного тяжкого тілесного ушкодження. Судова практика при кваліфікації цих злочинів), проти життя і здоров'я особи, злочинів проти власності та суміжних злочинів, злочинів у сфері господарської діяльності, злочинів з ознаками корупції та ін.).
Ємельяненко Володимир Віталійович – доцент кафедри адміністративно-правових і кримінально-правових дисциплін Кримського юридичного інституту Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”, кандидат юридичних наук

17 вересня 2013 року – вівторок

10.00–18.00 *Семінар за окремою програмою на тему: “Реалізація принципу змагальності в межах кримінального провадження”, організований спільно з проектом Ради Європи “Підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні”, що реалізується за фінансового сприяння Уряду Данії, та у співпраці з Центром суддівських студій*

18 вересня 2013 року - середа

10.00–18.00 *Семінар за окремою програмою на тему: “Реалізація принципу змагальності в межах кримінального провадження”, організований спільно з проектом Ради Європи “Підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні”, що реалізується за фінансового сприяння Уряду Данії, та у співпраці з Центром суддівських студій*

19 вересня 2013 року - четвер

10.00–11.20 Заходи забезпечення кримінального провадження. Питання, що виникають у судовій практиці при обранні судами запобіжних заходів на різних стадіях кримінального процесу та шляхи їх вирішення. Особливості застосування в судовій практиці запобіжного заходу, пов’язаного з позбавленням волі та застави. Порядок обрання запобіжних заходів за вимогами нового КПК України. Застосування різних запобіжних засобів (види запобіжних засобів, обрання запобіжних засобів, продовження строків, оскарження рішень про запобіжний засіб, контроль за дотриманням зобов’язань і реакція на порушення). Досудова стадія: ефективне застосування запобіжних заходів.

Михайлов Віталій Євгенійович – суддя, голова Центрального районного суду м. Сімферополя Автономної Республіки Крим, кандидат юридичних наук

11.20–11.30 ***Перерва***

11.30–12.50 Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. Порядок призначення суддів (судді), уповноважених здійснювати кримінальне провадження щодо неповнолітніх (ст. 18 Закону України “Про судоустрій і статус суддів”). Деякі аспекти призначення покарання неповнолітнім та шляхи вирішення питань при застосуванні до цих осіб амністії. Застосування до неповнолітніх примусових заходів виховного впливу, визначення критеріїв обрання таких заходів.

Призначення комплексної психолого-психіатричної і психологічної експертизи неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого. Заходи реагування, спрямовані на усунення причин та умов вчинення правопорушень та злочинів неповнолітніми.

Склярів Віктор Миколайович – суддя, заступник голови Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, заслужений юрист Автономної Республіки Крим

12.50–13.50 **Перерва**

13.50–15.10 Судова практика застосування норм сімейного та цивільного законодавства при вирішенні: майнових спорів між подружжям (колишнім подружжям), визначення місця проживання дитини, позбавлення батьківських прав та стягнення аліментів тощо.

Уржумова Наталя Валеріївна – суддя, заступник голови Залізничного районного суду м. Сімферополя Автономної Республіки Крим

15.10–15.20 **Перерва**

15.20–16.40 Кримінальне провадження на підставі угод, практика розгляду (глава 35 розділу шостого КПК України). Угода про визнання винуватості та угода про примирення (предмет угоди, роль сторін у процесі укладання угоди, роль суду при затвердженні угоди, роль медіаторів або захисників при складанні угоди, наслідки відмови суду у затвердженні угоди, оскарження судових рішень по угоді).

Захаров Денис Олександрович – доцент кафедри адміністративно-правових і кримінально-правових дисциплін Кримського юридичного інституту Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”, кандидат юридичних наук

20 вересня 2013 року - п'ятниця

10.00–11.20 Особливості застосування примусових заходів медичного характеру (глава 39 розділу шостого КПК України) та процесуальний порядок їх застосування у кримінальному провадженні.

Рижова Ірина Володимирівна – суддя судової палати у кримінальних справах Апеляційного суду Автономної Республіки Крим

11.20–11.30 **Перерва**

11.30–12.50 Антикорупційне законодавство: міжнародні стандарти та їх запровадження в Україні. Практика застосування нового антикорупційного законодавства. Першочергові заходи органів державної влади в реалізації Закону України “Про засади запобігання і протидії корупції”. Тлумачення норм антикорупційного законодавства. Відповідальність суддів за вчинення корупційного правопорушення.
Клепа Євген Миколайович – інспектор відділу кадрового забезпечення Сімферопольського міського управління ГУ МВС України в АРК, майор міліції, кандидат юридичних наук

12.50–13.00 **Перерва**

13.00–14.20 Дисциплінарна відповідальність судді. Підстави та порядок застосування до суддів дисциплінарної відповідальності. Процедура дисциплінарного провадження та прийняття рішення ВККСУ про направлення рекомендації до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про звільнення судді з посади. Відповідальність судді за порушення присяги та вимог щодо несумісності. Оскарження рішення в дисциплінарній справі стосовно судді. Вища рада юстиції: повноваження та їх здійснення в порядку, визначеному Законом України “Про Вищу раду юстиції”. Акти Вищої ради юстиції.
Масалигіна Надія Семенівна – суддя, голова Залізничного районного суду м. Сімферополя Автономної Республіки Крим, член Ради суддів загальних судів

14.20–14.40 **Закриття. Вручення Сертифікатів НШСУ.**

Чумаченко Раїса Дмитрівна – директор Кримського регіонального відділення Національної школи суддів України, суддя Київського районного суду м. Сімферополя Автономної Республіки Крим у відставці, заслужений юрист Автономної Республіки Крим

**Директор Кримського
регіонального відділення**

Р.Д. Чумаченко